

SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

ZÁPIS

13. funkční období

z 3. schůze

**PODVÝBORU PRO REGIONY V TRANSFORMACI
VÝBORU PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ, VEŘEJNOU SPRÁVU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ,
konané dne 23. 2. 2021**

Přítomni: M. Balatka, J. Cienciala, H. Hanza, M. Hilšer (odchod 14:00 hod), J. Horník, Z. Linhart, H. Pavera (příchod 13:40 hod), M. Plevný, P. Rabas, P. Vícha

Omluveni: nikdo

Hosté: viz prezenční listina

Jednání podvýboru zahájil předseda podvýboru senátor M. Balatka a informoval členy podvýboru, že celkový počet členů podvýboru je 10, nyní přítomno 9, kvorum pro jednání podvýboru je 6 senátorů. Konstatoval, že podvýbor je schopný se usnášet.

Předseda předložil přítomným senátorům ke schválení pořad schůze, který byl rozdán ve formě pozvánky všem přítomným.

1.
Návrh programu

Návrh programu tak, jak jej předložil předseda, byl jednomyslně schválen všemi přítomnými.

Za ověřovatele 3. schůze podvýboru určil senátora Z. Linharta, návrh byl většinově odsouhlasen (*zdržel se Z. Linhart*).

V úvodu jednání předseda podvýboru informoval přítomné, že z důvodu ochrany veřejného zdraví do odvolání není možný přístup veřejnosti na jednání podvýboru. Toto opatření se nevztahuje na předkladatele, zástupce jednotlivých rezortů a pozvané hosty.

Aby i nadále byla veřejnost o jednání podvýboru informována, můžeme to zajistit dvěma způsoby:

- a) zájemcům o část jednání zašleme zvukový záznam požadovaného bodu jednání podvýboru, o který mají zájem;
- b) na webové stránky Senátu vyvěsíme zvukový záznam jednání podvýboru;

Předseda seznámil přítomné členy podvýboru s těmito variantami s tím, že na předchozích jednáních podvýboru byla odsouhlasena **varianta a)**, takto navrhuje i pro dnešní jednání, senátoři s návrhem vyjádřili jednomyslný souhlas.

Vzhledem k plánovanému programu jednání předseda podvýboru podal návrh na předřazení bodu 3. Plán činnosti podvýboru, návrh byl jednomyslně odsouhlasen.

2.

Plán činnosti podvýboru na 13. funkční období - dokončení

Předseda seznámil přítomné členy podvýboru s návrhem na **Plán činnosti podvýboru na 13. FO**, který byl na základě předchozí diskuze upraven a rozeslán všem členům podvýboru v předstihu.

Nikdo z přítomných senátorů nepodal návrh na další doplnění Plánu činnosti, proto předseda podvýboru ukončil rozpravu a nechal hlasovat o návrhu usnesení **schválit Plán činnosti podvýboru na 13. FO, který je přílohou usnesení**: hlasování: pro 9 (M. Balatka, J. Cienciala, H. Hanza, M. Hilšer, J. Horník, Z. Linhart, M. Plevný, P. Rabas, P. Vícha), proti 0, zdržel se 0 – návrh byl přijat, bylo přijato **usnesení č. 8**, které je vyvěšeno na webových stránkách Senátu PČR.

3.

Modernizační fond Fond pro spravedlivou transformaci

Předseda podvýboru představil přítomné hosty:

zástupci MŽP ČR:

Jan Kříž – náměstek ministra pro řízení sekce fondů EU

Petr Valdman – ředitel Státního fondu životního prostředí

zástupci MMR ČR:

Daniela Grabmüllerová – náměstkyně ministryně pro řízení sekce koordinace evropských fondů

Miloš Soukup – vedoucí oddělení RESTART

zástupci Karlovarského kraje:

Patrik Pizinger – radní Karlovarského kraje

Vojtěch Franta – radní Karlovarského kraje

Vlastimil Veselý – Karlovarské agentura rozvoje podnikání

Jiří Štěrbá – zástupce zmocněnce hejtmána Karlovarského kraje pro RESTART

zástupci Ústeckého kraje:

Michal Kučera – radní pro regionální rozvoj Ústeckého kraje

Leo Steiner – předseda krajské Komise pro transformaci a obnovu krajiny

Jaroslava Kuszniřuková – vedoucí odboru strategie, přípravy a realizace projektů

zástupci Moravskoslezského kraje:

Jakub Unucka – náměstek pro energetiku a průmysl Moravskoslezského kraje

Zdeněk Karásek – zmocněnec hejtmána pro RESTART

Předseda podvýboru přivítal přítomné i hosty, kteří představili své prezentace:

NM ŽP K. Kříž:

Fond pro spravedlivou transformaci:

- OP Spravedlivá transformace, nový nástroj z pohledu strukturálních fondů, týká se třech uhelných regionů;
- rozdělení finančních obálek bude komunikováno v tzv. transformační platformě;
- vychází se ze strategie RESTART, na kterou navazuje;
- nastaveno na strategické projekty nad 200 mil. Kč, IPI projekty;
- tematické oblasti – standartě soutěženo ve výzvách/granty – malé a střední podnikání;
- důležitá jsou kritéria, na nich se nyní pracuje;
- první výzvy pro projekty v IQ/2022;

Modernizační fond:

- je nadále v alokaci 150 mld. Kč dle prodeje a cen emisních povolenek/10 let
- projekty na transformaci energetiky, teplárny, elektrárny;

- velký nápor žadatelů, na konci ledna skončily před registrace do prvních tří programů;
- prostředky z povolenek jdou do SFŽP, který poté prostředky přerozděluje;

ředitel SFŽP P. Valdman:

- celkem 554 již podaných projektových námětů, z toho MSK 61 projektů, ÚK 42 a KvK pouze 19 projektů;
- obnovitelné zdroje energie: projektové náměty celkem 8359, především fotovoltaika a další obnovitelné zdroje, nejvíce žádostí MSK (1120), ÚK (775) a KvK (273);
- snižování emisí, náměty 154 záměrů, z toho je MSK 39, ÚK 28 a KvK 6 námětů;
- ostré výzvy budou cca březem/dubem 2021 dle jednání s Evropskou investiční bankou, investoři již zadávají zadávací dokumentaci;

NM MMR D. Grabmüllerová:

probíhá intenzivní spolupráce mezi regiony a centrálními orgány;

politika soudržnosti – cíle politiky:

a) Zelenější, bezuhlíková Evropa

b) Inteligentnější Evropa

c) Sociálněji Evropa

d) Propojenější Evropa

e) Evropa bližší občanům

(viz tištěné materiály MMR rozdány všem)

Celková alokace programu by měla být cca 42 mld. Kč včetně prostředků na administraci, každý z krajů MS, ÚK a KvK bude mít stanovenou vlastní alokaci;

Grantová schémata: jednoduchá administrace, podmínky odpovídající „běžným“ dotačním programům.

Tematické výzvy: specifické projekty, specifická témata pro konkrétní území.

Strategické projekty: definované strategické projekty, metodika je v procesu přípravy.

MMR RESTART M. Soukup:

alokace – obálky přidělené z EU, jsou ve výstavbě

základní témata:

ÚK: podnikání, lidské zdroje a inovace, nová energetika, smart region, revitalizovaná území 21. století, cirkulární ekonomika

KvK: modernizace podnikání a inovace, digitalizace, čistá energetika, obnova a nové využití lokalit, rozvoj lidského potenciálu atd., viz prezentace

MSK: programy Nová energie, Zelený průmysl, Inovační ekosystém, Nové využití území, Cirkulární ekonomika, Digitální region, Kompetentní lidé, Nové podnikání.

K jednání se připojil senátor H. Pavera (13:40 hod), z jednání se omluvil senátor M. Hilšer (14:00 hod), počet přítomných členů podvýboru je 9.

Po skončení vystoupení zástupců jednotlivých resortů otevřel předseda podvýboru diskusi:

MSK J. Unucka: upozornil na možnou energetickou chudobu, teplárenství je v režimu změny, MSK je kraj založený na uhlí a závislý na uhlí, nyní se zavírají dvě šachty, nebude těžba, ale do regionu se bude uhlí dovážet z Austrálie, Brazílie a z Ruska (ocelárny, teplo); MSK si nechal zpracovat dopadovou studii, zda kraj může být bez uhlí – slunce a vítr není řešení, jen plyn; Veolie je do roku 2029 připravena přijít kompletně na plyn, obdobná situace bude v celé ČR; katastrofický scénář je rozpad nyní funkční sítě tepláren, již nyní vznikají také malé teplárny, velká diskriminace velkých kotelen (platí uhlíkovou daň a nemají nárok na dotace), povede to do budoucna ke zvýšení cen tepla; do MSK by mělo přijít 100 mld. Kč dotačních peněz, reálně celkové projekty za 250 mld. Kč, z toho je 20 mld. na projektovou dokumentaci v průběhu prvních dvou let, jinak projekty nebudou zpracované; v MSK nejsou bonitní firmy, které by daly prostředky na projektové dokumentace;

MSK Z. Karásek: doplnění k programu: od roku 2016 funguje program RESTART, byla úspěšně zavedena komunikace na různých stupních úrovni mezi krajem a ministerstvy; MSK se dívá na všechny fondy a je snaha o přípravu kvalitních projektů, peníze na přípravu projektů částečně z vlastních zdrojů, částečně půjčky; upozornil, že nově MF navýšilo částku

na dofinancování u přechodových regionů na 15%, ostatních tří regionů je to 0%, uvítali by alespoň 5%; v reakci na to předseda podvýboru M. Balatka uvedl, že minulý týden byl v této záležitosti odeslán dopis na MF ČR;

UK M. Kučera: projektová příprava pro UK byla poznamenána proběhlými volbami a změnou ve vedení kraje (nová koalice, nikdo z předchozího vedení kraje), vnímá jako komplikaci; k tématu je důležité, že UK je kraj s velkými sociálními rozdíly v rámci měst, lokalit i kraje; i pokud budou chtít využít prostředky směrem jen k inovativním výzvám, dojde v některých lokalitách k „přeskočení“ jednoho kroku, někdy je i postupný krok důležitější než velký skok; některé projekty mohou mít problém s udržitelností; pomoc potřebují především v oblasti školství, zdravotnictví a dopravy;

UK L. Steiner: poděkování za pozvání na jednání; prez. nám. Kříže hmg – dotaz: kdy bude metodika? Rozdělení alokace pro regiony – jaká výše? prez. MOFO – UK také sbírá fiše a dělá průzkum, spousty záměrů jsou nedopracované nebo nevhodné pro podporu. Kdy a jak se dozví, kolik ze záměrů je vhodných k podání?

KvK V. Franta: poděkování za možnost sladit informace mezi kraji a ministerstvy; situace v KvK dnes stojí na dvou pilířích – cestovní ruch/lázeňství a těžba uhlí, oba pilíře se v poslední době bortí; je evidentní, že KvK pomoc potřebuje a Transformační fond je nástroj, který může pomoci s touto situací; velmi by pomohlo vědět, jak bude vysoká alokace na jednotlivé kraje, neznalost výše alokace přináší rivalitu mezi tyto tři kraje a vhodnější je nyní spíše spolupráce mezi kraji; bez znalosti výše alokace není možné zacílit projekty, při vyšší alokaci je možné uvažovat o strategických projektech; není vyřešená otázka velkých podniků, jak vybírat tento typ projektů; důležitý je konečný termín do kdy bude nutné předložit projekty; KvK je po volbách ve stejné situaci jako UK, snaží se navázat na předchůdce, mezi projekty bude muset dojít k selekci, proto je nutné kritérium, jak projekty vybírat;

KvK J. Štěřba: mapování absorpční kapacity, je třeba doplnit mnoho informací, snaha cíleně zaměřit prostředky z fondu; nyní diskutují, které programy upřednostní, správně vytipovat programy, aby se nepřekrývaly, snaha získat konkurenční výhodu; pro přípravu projektů spolupracují s externími kapacitami, navýšili spolupráci; je to příležitost nastartovat a posunout kraj dál;

Senátor Z. Linhart: jednání se budou opakovat, nejpozději za dva měsíce, komunikace by měla být i mezi senátory a jejich kraji; programy se mívají tím, co by potřebovali v regionech – např. chybí základní dostupná lékařská péče; z fondů půjdou velké prostředky na přebudování energetiky, je třeba ohlídat, jak bude dále pokračovat koheze (bez ohledu na tyto fondy), je třeba dělat kohezní politiku – speciální výzvy, alokace atd., nyní je klesající trend a k tomu dlouhotrvající *sociopatologické* jevy; státní rozpočet do těchto tří regionů nic speciálního nedává; principy jednotlivých programů jsou velmi podobné, bohužel v tom nenachází to, co tyto regiony potřebují; upozornil na částky, které jsou určeny na projekty; v NPO chybí cestovní ruch a lázeňství; částka 15 mld. Kč určená do zdravotnictví by byla potřeba v regionech, ne v Praze a dalších velkých městech;

Zástupce MŽP J. Kříž v reakci na položené dotazy uvedl, že je debata vedena i se sektorovými ministerstvy, fondy nemají sloužit k tomu, aby něco bylo financováno to, co se má financovat z kohezní politiky; souhlasí s bonifikací uhelných regionů;

M. Soukup RESTART k plánu pro spravedlivou transformaci uvedl, metodika je v tvorbě od prosince; velké podniky – jak je zanést – jsou to otázky na EK, velké podniky a diskuzi o nich se nevyhneme, otázka struktury zaměstnanosti; některé z projektů jsou vhodné do MOFO (např. teplárenské); fond není jen o inovaci, ale i o modernizaci, to by měly především řešit kohezní fondy; řada rozvolnění – podpora turismu jako součást investičního mixu;

P. Valdman SFŽP: předregistrační výzvy slouží k tomu, aby bylo možné pomoci projektu směrem k realizační fázi, co se týká připravenosti, v kategoriích 1 a 2 jsou projekty ve fázi vysoké projektové dokumentace, je to klíčové pro množství projektů; k projektové přípravě obecně uvedl, že na přelomu roku 2021 a 2022 budou startovat všechny OP, špička poptávky po projektantech;

MMR ČR D. Grabmüllerová: v reakci na vystoupení ZL, MMR nemá radost z koncentrace „digitálních, zelených“ projektů a výzev, ale takto se to dohodlo, v rámci EU je ČR čistý příjemce a čistí plátcí mají svou představu;

Senátor J. Horník: sociální složení obyvatel KvK je možná to nejhorší v celé ČR, z hlediska zaměstnanosti není nutné vytvářet nová pracovní místa, ale tato místa udržet, stávající

zaměstnanec není možné přeškolit na jiné obory; velké podniky nad 500 míst není třeba navyšovat, ale udržet; předregistrační výzvy byly z doby před COVIDem; budou velké propady v souvislosti s COVIDem, malé samosprávy nebudou mít na projekty a čerpání prostředků z fondů peníze; Jak vypadá srovnání s podávanými žádostmi nyní a v minulých letech?

M. Soukup RESTART: zachování pracovních míst – je možné připravit projekt i na modernizaci a zachování pracovních míst; MŽP si uvědomuje situaci krajů, jejich specifika; fond OPZ+ bude nastaven na práci s nezaměstnanými; souhlasí s postupným procesem, skladba obyvatel se nezmění ze dne na den;

P. Valdman SFŽP: předregistrační výzvy končily v lednu 2021; v nepostižených regionech bude podpora nižší, v postižených regionech bude podpora na strop; v předregistračních výzvách nebyla stanovena výše podpory, je možné si ji nastavit;

KvK V. Franta: prosí o zvážení možnosti financování projektů; Je možné uvést faktory, proč je KvK na posledních místech v grafech?

MŽP J. Kříž: je nutná ambice, nástroj má pomoci k přechodu na bezuhlíkovou ekonomiku a propojení na ŽP, rekvalifikace např. do oblastí obnovitelných zdrojů;

P. Valdman SFŽP: ke KvK doporučuje individuální schůzku;

K. Veselý KvK rozvojová agentura: KvK je v rámci republiky je na tom z hlediska výzkumu, vývoje a inovace nejhůře; nízký počet firem, které jsou schopny z fondů čerpat;

Senátor Z. Linhart: posledních 15 let jdou peníze z koheze do bohatších regionů; Jaká jsou kritéria pro alokace? Záměr bylo mít tři úrovně regionů v rámci VFR, výsledkem je, že dříve byly tři chudé kraje, nyní osm chudých krajů.

Z časových důvodů bylo jednání podvýboru ukončeno, předseda podvýboru poděkoval hostům za prezentace i odpovědi na otázky. Pokud jsou nezodpovězené otázky, prosím zašlete je na sekretariát podvýboru, dotazy budou předány na příslušná ministerstva.

4.

Sdělení předsedy podvýboru, různé

- vznik Podvýboru pro regiony v transformaci Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS PČR, předsedkyně je posl. Mračková-Vildumetzová

Předseda podvýboru také poděkoval členům podvýboru za aktivní účast na jednání. Příští schůze je plánovaná na úterý 16. března 2021 od 13:00 hodin ve Frýdlantském salonku.

Zapsala: Kateřina Šarmanová, tajemnice podvýboru

Miroslav Balatka, v. r.
předseda podvýboru

Zbyněk Linhart, v. r.
ověřovatel výboru